

SXEDIO.A78

27/9.7.1879: ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΝΤΑΙ ΟΙ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΟΥΑΡΡΕΝ

Απάντηση στους ισχυρισμούς του Σερ Γκάρνερ Γούλσλη και του Συνταγματάρχη Ουάρρεν γύρω από την καταπίεση του λαού, αλλά και για τις ταυτότητες των επιστολογράφων που κατάγγελλαν τη κακοδιοίκηση στην Κύπρο ήλθε αργότερα δημόσια, τον Ιούνιο του **1879**, όταν οι ιδίες απόψεις του Διοικητή Λεμεσού Ουάρρεν δημοσιεύθηκαν στην "Κυανή Βίβλο"-την ετήσια έκθεση για την κατάσταση στην Κύπρο.

Η απάντηση προήλθε από αναγνώστη της εφημερίδας "Νέον Κίτιον" της **27/9** Ιουλίου **1879** που έγραφε από τη Λεμεσό:

"Αξιότιμε Κύριε συντάκτα του "Νέου Κιτίου",

Το ημέτερον φύλλον είναι μικρόν, λίαν μικρόν ή ώστε να παράσχη ημίν αρκούντα χώρον προς αναίρεσιν της απολογητικής εκθέσεως της εν τη "Κυανή Βίβλω" καταχωρισθείσης απολογίας. Αρκούμεθα λοιπόν αναιρούντες ολίγα εκ των πολλών, αφού άλλωστε οι τα εν Κύπρω κακώς έχοντα καταγγείλαντες απολογούνταν εν εκτάσει όπου δει.

Επιτραπήτω δι' ημίν ο εγωϊσμός του να εκθέσωμεν ενυαύθα επί του παρόντος και εν συντόμω τα την καθ' ημάς διήγησιν αφορώντα.

Αλλ' υπάρχει άραγε ανάγκη αναιρέσεως των πραγμάτων αυτών μονοχί φωνήν αφιέντων.

Προς γνώσιν όμως των μακράν διατελούντων αναλαμβάνομεν το άχαρι τούτο έργον επικαλούμενοι την προσοχήν του αναγνώστου και δη τον δι' ισχυρισμόν ότι "ο λαός της Λεμεσού εκτιμά τας προσπαθείας της ενταύθα διοικήσεως" αποδείκνυσιν αβάσιμον ή υπό ημερομηνίαν **25/6** Απριλίου ευχαριστήριος των Λεμησίων προς τον αξιότιμον συμπολίτην των κ. Ο.Ι. Ιασονίδην και η δι' αυτού έκφρασις της ευγνωμοσύνης των προς τους εν τη Βουλή υπερμαχήσαντας των παραπόνων ευγενείς και φιλανθρώπους, βουλευτάς

επίσης δε και η υπό ημερομηνία **18/30** λήγοντος αποσταλείσα προς το εκεί των εξωτερικών Υπουργείων της Ανάσσης αναφορά των Αγίου Κιτίου, Ιασονίδη, Παλαιολόγου και Οράτου.

Τούτο αποδείκνυσι νομίζομεν αρκούντως ότι δεν είναι η εν Λεμησώ υπάρχουσα ευάριθμος και ασήμαντος σπείρα ξένων ήτις εχάλκευσε τας καταγγελίας "όπως ίδη τα ονόματά της τυπωμένα και εγείρη σπουδαίους λόγους και αυτών εν τω κοινοβουλίω υπό ευπίστων μελών".

Η μετριοφροσύνη ην προς την σπείραν ταύτην των ξένων αποδίδει η απολογητική έκθεσις είναι όλως πλάσματα της φαντασίας καθ' όσον ουδόλως εγίνωσκεν η σπείρα αυτή ότι θα εγίνετο εν τη Βουλή ή αλλαχού χρήσις των ονομάτων της.

Ο Παλαιολόγος λέγει η έκθεσις δεν είναι Κύπριος, αλλά ξένος διδάσκαλος εξ Ελλάδος κλπ. Περί του αληθούς των πληροφοριών τούτων απεφηνάσθησαν οι των κ. Παλαιολόγον γινόσκωντες συμπατριώται του Κύπριοι, το δε σωματείον εις ορισθείς Κύπριος έχει την τιμήν να ανήκει προς πενταετίας συσταθέν ουδέν απολύτως υποδείκνυσιν επαναστατικόν χαρακτήρα.

Ο χαρακτήρ του ως και παντός τοιούτου σωματείου είναι φιλεκπαιδευτικός, αποτελέται δε ουχί εξ ευαρίθμων και ασημοτάτων προσώπων, αλλ' εκ των τα πρώτα φερόντων πολιτών εμπόρων ως επί το πλείστον φιλησύχων και φιλομούσων, ο δε κ. Θεμιστοκλέους ούτινος ο ρηθείς Παλαιολόγος ποιείται, εύφημον μνείαν, εν τη επιστολή του εκείνη, είναι ο κ. Διόφαντος Θεμιστοκλέους εν Λάρνακι κατοικών και μη ανήκων εις τον του Παλαιολόγου σύλλογον, όστις κατά την έκθεσιν σύγκειται κυρίως εξ οπαδών του ελληνικού εθνικού ελληνικού κινήματος.

Τοιαύτη και τηλικαύτη σύγχισις πραγμάτων και ονομάτων ήκιστα τη αληθεία συντελεί εις διαπίστωσιν της αληθείας της απολογίας αδίκως κατηγορηθέντων υπαλλήλων.

Ο κ. Οράτης είναι επίσης Κύπριος ως πάντες γινώσκομεν και το επώνυμον αυτού επιμαρτυρεί εις

των ευηπολητοτέρων εμπόρων εν Αλεξανδρεία και πρόεδρος της προ πολλών ετών συσταθείσης φιλοπτώχου και φιλομούσου κυπριακής εν Αιγύπτω αδελφότητος, ής ο σκοπός παν άλλο είναι ή η διάδοσις δυσαρεστήσεως παρά τοις Κυπρίους, ως η έκθεσις διατείνεται.

Αν δεν προστίθεται η Αδελφότης αύτη και την διάδοσιν του ελληνισμού, ως η έκθεσις λέγει ανά την Ανατολήν, δεν είναι νομίζομεν τούτο σφάλμα διότι ελληνισμός δεν είναι ίσος τω βαρβαρισμός. Δεν είναι πονηρά επινόησις ανάξια πάσης προσοχής η είδησις ότι άνθρωποι εχειροπεδώθησαν εξυλίσθησαν και εφυλακίσθησαν άνευ αφορμής ουδέ εγένετο τούτο μόνον εις ληστές, φονείς και πασιγνώστους κακούργους.

Οι ομοδίται και βουνιώται, ο Τσολάκ Γιωργής, πρώην Τσολάκ Αμπτουλλάχ από το Μονάγρι, ο Γιωργάκης Παπαπανάγου, από την Ερήμην, ο Γιαννής Παναγιώτου από Λάνιαν προ ολίγων ημερών έτι ο ασθενής Γιαννής Χατζηγεώργη από Ακρωτήρι δεν είναι κακούργοι και δεν υπήρξαν ποτέ τοιούτοι.

Καθόλον δε το χρονικό διάστημα της παρούσης ενταύθα διοικήσεως άπαξ μόνον, όσον ημείς γινώσκομεν, συνέπεσεν ευκαιρία να δείξει την αυστηρότητα της προς κακούργους κατά του πρώην μεν ζωοκλέπτου, νυν δε ιεροσύλου Ταχίρη ανεψιού του Καδή Λεμησού και υιού του γνωστού κλεπταποδόχου Μουλλά Σελεημάνη από Μαλιάν και ο κακούργος προσκληθείς δις και τρεις διά κλήσεως προσήλθε μετά εβδομάδας πολλάς και αθωωθείς διά της ψήφου δύο άγγλων και τριών τούρκων μειονοψηφούντος μόνον του χριστιανού κ. Ηρακλέους Μιχαηλίδου ανεχώρησε θριαμβεύων διά να πράξη χείρονα.

"Άπαξ μόνον" λέγει η έκθεσις της διοικήσεως "εκακοποιήθη χωρικός υπό ζαπτιέ και ο ένοχος ετιμωρήθη διά διμήνου ειρκτής. Ω φρίκη. Λοιπόν μόνον διμήνου ειρκτής ήτο άξιος Ταχίρης Σαλίχης, ο διά γυμνής σπάθης αιματοκυλήσας τον Κολοσσιάτην Λαζαρήν, διότι δεν του έδωκε κρασίον.

" Δεν γνωρίζω να εκακοποιήθη άλλος υπό ζαπτιέδων". Η παροιμία λέγει ότι ο κουφότερος των ανθρώπων είναι εκείνος, ο οποίος δεν θέλει να ακούση.

Εις τον κ. Φίλλιπς επεδόθη παλαιά αναφορά του μνημονευθέντος Ερημιώτου, όστις εκτός του ότι ήχθη χειροπεδωμένος εις Λεμησσόν επί συκοφαντία ζαπτιέ, ότι παρήκουσε αυτώ και εκτός του ότι έμεινε ερρυμένος επί της υδραγωγής εν Κολοσσίω και χεροπεδομένος μίαν νύκτα, εξυλοκοπήθη εντός της αγοράς της Λεμησσού.

Ούτος έγγραψεν αναφοράν διά τους ραβδισμούς μόνον, ο δε αστυνόμος τον συνεβούλευσεν να λάβη αυτήν και να φύγη, διότι θα ερρίπτετο εις το φρούριον και θα εξυλίζετο με τον σβούρτουλλαν. Προ της απειλής αυτής του διοικητηρίου εδάρη ο νεροφόρος Γιανής Κυριακού και τω αφηρέθη διά της βίας το ύδωρ ο δε Καδής τον δικαίωσεν φυλακίσας αυτόν και επί οκτώ ημέρας.

"Τη προτάσει και συνεναίσει πάντων" γράφει η διοίκησις απεφάσισα να ζητήσω την τετραήμερον ελευθέραν εργασίαν. Τούτο ανατρέπει άρδην το υπό των Λεμησίων κατ' Απρίλιον υπογραφέν πιστοποιητικόν έχον ως εξής: Οι υποφαινόμενοι πιστοποιούμεν ότι την προς διοχέτευσιν ποσίμου ύδατος εις Λεμησσόν τετραήμερον αγγαρείαν, ούτε προετείναμεν ούτε οικειοθελώς αυτήν εξετέλεσαν. Υπεβλήθημεν εις ταύτην κατόπιν επισήμου προκηρύξεως δι'ης αύτη επεβάλλετο πάσι από του 16 έως 60 έτους της ηλικίας των".

Ο Παλαιολόγος λέγει η έκθεσις της διοικήσεως, ον συνήντησεν μετά του αρνεΐται όσα έγγραψεν. Ο μάρτυς ον επικαλείται διέψευσεν τούτο ενώπιον πολλών ακροατών ερωτηθείς υπό του Κ. Παλαιολόγου.

"Ηγνόουν ότι ο εις των φυλακισθέντων και εις καταναγκαστικά έργα υποβληθέντων τιτανοκαυστών ήτο ιερεύς, καθ' όσον ουδέν έφερε διακριτικόν σημείον. Μετά δύο ημέρας ότε έμαθον τούτο τον απήλλαξα".

Ἐπρεπε να φορεῖ φελώνιον άραγε διά να διακρίνητε ότι είναι ιερεύς. Αλλά νομίζομεν ότι η δοθείσα υπό του δασοφύλακος αναφορά απεκάλει αυτόν Παπαϊωάννην και η καταδικαστική απόφασις της διοικήσεως η αναιρούσα την του Καδή απεκάλει αυτόν.

Ωσαύτως και εν τη πρώτη προς τον Μέγα Αρμοστήν απολογία της η διοίκησις διά της καταγγελίας του Αγίου Κιτίου έλεγεν ότι έπραξεν τούτο, διότι εθεώρει άπαντας ίσους ενώπιον του Νόμου.

Δεν είναι δε δύο αι ημέραι εις ας ο ρηθείς ιερεύς μετά των άλλων υπεβλήθη εις καταναγαστικήν εργασίαν, αλλά πολλάί πλείσται ως το υπό των παθόντων υπογεγραμμένον πιστοποιητικόν αποφαίνεται".